

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

22. september 2011
Sagsnr.: 2011-177

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg

Samlenotat til rådsmøde miljø den 10. oktober 2011		
1.	Evaluering af 6. miljøhandlingsprogram og konklusioner om udviklingen af et nyt program - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 2</i>
2.	EU's forberedelse til FN's konference om bæredygtig udvikling fra 4.-6. juni 2012 i Rio de Janeiro (Rio+20) - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 6</i>
3.	Forberedelse af Basel konventionens 10. Partskonference (COP10) om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf (Cartagena, 17.-21. oktober 2011). - <i>Rådskonklusioner</i>	<i>Side 12</i>

PUNKT 1

Vurdering af det 6. Miljøhandlingsprogram og vejen frem: Mod et 7. Miljøhandlingsprogram

Kom (2011) 531

Rådskonklusioner

Nyt notat

Resume

Udkastet følger op på det uformelle miljøministermøde i Polen i juli måned, hvor evaluering af det 6. miljøhandlingsprogram var på dagsordenen. Udkastet følger endvidere op på Kommissionens meddelelse fra d. 31. august vedrørende den endelige evaluering af det 6. miljøhandlingsprogram.

Udkastet omhandler Kommissionens evaluering af det 6. miljøhandlingsprogram og fremhæver bl.a., at miljøhandlingsprogrammet har været med til at styrke miljøindsatsen i EU i kraft af dets funktion som drivende kraft i forhold til EU's politikudvikling og i kraft af dets funktion som politisk referencepunkt for det nationale, regionale og lokale niveau. Udkastet pointerer desuden, at miljøhandlingsprogrammet også har en række svagheder og begrænsninger. Det gælder i forhold til manglende fokus pga. for stort antal fokusområder, utilstrækkelig opfyldelse af målsætninger pga. utilstrækkelig gennemførelse, faldende politisk engagement og mangel på de nødvendige finansielle midler.

Foruden evaluering af det 6. Miljøhandlingsprogram omhandler udkastet processen for udarbejdelse af et nyt miljøhandlingsprogram, idet Kommissionen opfordres til at fremlægge et forslag til et 7. Miljøhandlingsprogram senest tidligt i 2012.

1. Status

Formandskabet satte evalueringen af det 6. Miljøhandlingsprogram og EU's udfordringer på miljøområdet på dagsordenen ved det uformelle miljøministermøde i Sopot, Polen i juli 2011. Dette kan ses som en opfølgning på processen frem mod et 7. Miljøhandlingsprogram, som blev sat på skinner med Rådskonklusionerne fra december 2010 om forbedring af de miljøpolitiske instrumenter. Her opfordrede Rådet Kommissionen til at fremlægge et forslag til et 7. Miljøhandlingsprogram i begyndelsen af 2012.

Formandskabet udsendte d. 6. september 2011 udkast til Rådskonklusioner. Udkast til Rådskonklusioner er blevet behandlet i Rådets miljøarbejdsgruppe den 9., 20. og 23. september 2011.

Kommissionen udsendte den 31. august 2011 meddelelse om evaluering af det 6. Miljøhandlingsprogram til Rådet.

Konklusionerne er på dagsordenen til vedtagelse på Miljørådsmødet den 10. oktober 2011.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Europa Parlamentet behandler ikke udkast til Rådets konklusioner.

2. Formål og indhold

I formandskabets udkast til Rådskonklusioner (herefter udkastet) fokusere Rådet primært på Kommissionens evaluering af det 6. Miljøhandlingsprogram og på processen for udarbejdelse af et nyt miljøhandlingsprogram.

Udkastet indeholder følgende betragtninger:

Rådet fremhæver, at Kommissionens samlede konklusion i dens evaluering af det 6. Miljøhandlingsprogram er, at det 6. Miljøhandlingsprogram har været effektivt, idet det har skabt den overordnede ramme for udviklingen af miljøpolitikken i det seneste årti. Derudover at:

- Miljølovgivningen er blevet konsolideret og i store træk gennemført;
- størstedelen af initiativerne og prioritetsområderne i det 6. Miljøhandlingsprogram har været eller er i færd med at blive afsluttet;
- vedtagelse efter den fælles beslutningsprocedure har øget dets legitimitet, og har bidraget til at skabe en følelse af medejerskab for de efterfølgende politiske forslag,
- og at det 6. Miljøhandlingsprogram opfattes af EU, nationale, regionale og lokale myndigheder som et referencepunkt, hvilket har underbygget argumenter for at fremme miljøpolitiske foranstaltninger og for at sikre finansiering for deres gennemførelse.

Rådet fremhæver endvidere, at det 6. Miljøhandlingsprogram i væsentlig grad har bidraget til at gøre fremskridt og nå positive resultater på tværs af de syv tematiske strategier. Selv om succesen har varieret på tværs af områderne omfattet af de tematiske strategier, har de opnåede resultater generelt medvirket til at opbygge politisk vilje i forhold til vedtagelse af mål og tidsplaner og efterfølgende gennemførelse. Dette har fremmet en helhedsorienteret tilgang til beslutningstagning i miljøpolitik og har etableret en konsensus om, hvordan vi bedst kommer videre på trods af manglende implementering eller ikke tilstrækkeligt robuste data.

Rådet noterer sig dog også med bekymring, at på trods af ovennævnte positive resultater, viser vurderingen af det 6. miljøhandlingsprogram også en række mangler og begrænsninger herunder bl.a.:

- manglende fokusering på grund af et for stort antal initiativer med forskelligt fokus,
- utilstrækkelig opfyldelse af nogle af målsætningerne på grund af manglende implementering,
- mangel på nødvendige finansielle midler.

Rådet opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at lære af erfaringer fra 6. Miljøhandlingsprogram, der omtales i vurderingen - både i forhold til de forskellige prioriterede områder af det 6. Miljøhandlingsprogram samt vedrørende effektiviteten af strategier og instrumenter. Dette gælder med henblik på at forbedre gennemførelsen og udførelsen af EU-miljøpolitik. Desuden opfordrer Rådet Kommissionen og medlemsstaterne til yderligere at styrke deres politiske og økonomiske engagement hen imod opfyldelsen af det 6. Miljøhandlingsprogram's målsætninger og yderligere styrke deres bestræbelser på at gennemføre og håndhæve EU-miljølovgivning. Rådet opfordrer endvidere Kommissionen og Medlemsstaterne til at styrke integrationen af miljøproblematikker og sammenhængen med miljølovgivningen i forhold til andre EU politikområder.

Rådet gentager sin opfordring til Kommissionen om senest tidligt i 2012, at fremlægge, et forslag til et 7. miljøhandlingsprogram, der drager fordel af erfaringerne fra vurderingerne af det 6. Miljøhandlingsprogram (jf. Lissabontraktatens artikel 192, stk. 3), og som bl.a. bør behandle de udfordringer og mål, der er fastsat i punkt 4 i Rådets konklusioner af 20. december 2010 om forbedring af de miljøpolitiske instrumenter.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet behandler ikke Rådets konklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke beskyttelsesniveauet. En evt. gennemførelse af 7. miljøhandlingsprogram må imidlertid forventes at have signifikante statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Udkastet til rådskonklusioner blev behandlet på miljøspecialudvalgsmødet den 21. september 2011, hvor der indkom følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer spurgte til formuleringen 'væsentlige statsfinansielle konsekvenser' og vurderingen af disse på et så tidligt tidspunkt i processen. Landbrug & Fødevarer udtrykte derudover generel tilfredshed med notatet, herunder især fokus på ressourceeffektivitet.

Dansk Naturfredningsforening gav udtryk for at ambitionsniveauet i notatet var for lavt.

Greenpeace tilkendegav at Rådskonklusioner var essentielle for at presse Kommissionen mest muligt.

7. Forhandlingssituationen

Udkast til Rådskonklusioner er blevet behandlet i Rådets miljøarbejdsgruppe den 9., 20. og 23. september 2011. Efter arbejdsgruppemøderne foreligger der enighed om store dele af udkastet til rådskonklusioner.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er generelt positiv over for det udarbejdede forslag til Rådskonklusioner. Danmark er i store træk enig i Kommissionens evaluering af det 6. Miljøhandlingsprogram og enig i ønsket om et 7. Miljøhandlingsprogram.

Danmark kan generelt støtte rådskonklusionernes overordnede anbefaling om, at medlemslandene og Kommissionen bør tage evalueringen af det 6. Miljøhandlingsprogram til efterretning, herunder de erfaringer og mangler som evalueringen omhandler, både mht. de forskellige prioriterede områder af det 6. Miljøhandlingsprogram, men også i forhold til effektiviteten af de strategier og instrumenter der ligger til grund for implementeringen af EU's miljøpolitik.

Danmark kan desuden generelt støtte rådskonklusionernes overordnede anbefaling til Kommissionen og medlemslandene om yderligere at styrke deres politiske og økonomiske engagement hen imod opfyldelsen af det 6. Miljøhandlingsprogram og yderligere styrke deres bestræbelser på at gennemføre og håndhæve af EU's miljølovgivning.

Ved udarbejdelsen af et 7. Miljøhandlingsprogram bør erfaringerne fra 6. Miljøhandlingsprogram og konklusionerne fra Kommissionens evaluering tages til efterretning. Der bør sikres sammenhæng mellem mål og midler og finansiering, hvilket dog ikke præjudicerer et behov for at afsætte yderligere finansielle midler til implementering af et 7. miljøhandlingsprogram.

Der bør sættes fart på fremdriften i forhold til Kommissionens arbejde med at udarbejde et udkast til et 7. Miljøhandlingsprogram, således at udkast til 7. Miljøhandlingsprogram kan fremlægges snarest muligt. Det 7. miljøhandlingsprogram bør være et egentligt miljøhandlingsprogram, jf. Lissabon-traktatens artikel 192, stk. 3,

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg

PUNKT 2

EU's forberedelse til FN's konference om bæredygtig udvikling fra 4.-6. juni 2012 i Rio de Janeiro (Rio+20)

Kom (2011) 363

Rådskonklusioner

- Nyt notat

Resume

EU-Kommissionen har den 20. juni udsendt en meddelelse om "Rio+20: mod en grøn økonomi og bedre styring" som forelå på dansk 12. juli. Meddelelsen er et vigtigt bidrag til udviklingen af EU's position ift. Rio+20 konferencen. Kommissionen anerkender de store udfordringer, som verdenssamfundet fortsat står overfor ift. bæredygtig udvikling. Kommissionen identificerer også behovet for handling på Rio+20 konferencen, herunder for at opnå enighed om en langsigtet vision for den globale bæredygtighedsindsats og udviklingen af en "køreplan for en grøn økonomi", samt behovet for en række specifikke handlinger. Kommissionen peger desuden på nødvendigheden af at reformere FN's institutionelle rammer ift. bæredygtig udvikling. I forlængelse heraf har det polske formandskab d. 2. august 2011 udsendt udkast til rådskonklusioner om Rio+20. Udkastet fokuserer på de overordnede forventninger EU har til Rio+20 konferencen og signalerer EU's villighed til at påtage sig en aktiv og konstruktiv rolle. Kommissionens tilgang med en samlende vision og en dertil hørende køreplan støttes af udkastet. Derudover oplistes en række væsentlige indsatsområder, som eventuelt vil kunne løftes som en del af dagsordenen for Rio+20 konferencen.

1. Status

EU-Kommissionen har den 20. juni 2011 fremsendt en meddelelse om "Rio+20: mod en grøn økonomi og bedre styring". EU-formandskabet planlægger vedtagelse af rådskonklusioner om Rio+20 på miljørådet d. 10. oktober 2011. FN's medlemsstater samt andre aktører er blevet inviteret til at bidrage med indspil til Rio+20 dagsordenen senest den 1. november 2011. På denne baggrund vil FN sekretariatet udforme en samlet rapport med oplæg til forhandlinger. Et første udkast til forhandlingstekst vil foreligge i januar 2012, hvorefter der følger et intenst tekstforhandlingsforløb i FN regi i New York frem mod selve konferencen 4.-6. juni 2012.

2. Formål og indhold

Meddelelsen anfører indledningsvis, at Rio+20 er et afgørende topmøde ift. at skabe fornyet opbakning til løsningen af de miljø- og udviklingsudfordringer, som verden står overfor. De to overordnede temaer for konferencen, grøn økonomi og de institutionelle rammer i FN, anføres ligeledes som centrale temaer, hvis en bæredygtig udvikling skal realiseres. På trods af væsentlige fremskridt er der fortsat meget store udfordringer. For så vidt angår EU's egne politikker for bæredygtig udvikling anføres det, at Europa 2020 strategien er et centralt element i Europas ambitioner om at realisere en bæredygtig udvikling.

Grøn økonomi fremhæves som en mulighed for at tackle de udfordringer, som verden står overfor. Hvis en bæredygtig udvikling skal realiseres, skal der ske en transformation af den samlede økonomiske udvikling hen imod en grønnere økonomi. Kommissionen anfører i den sammenhæng særligt, at følgende initiativer skal tages: a) Investeringer i bæredygtig forvaltning af naturressourcer, b) Etablering af de rette reguleringsmæssige og markedsmæssige betingelser, c) Styrkelse af institutionelle rammer og privatsektorinvolvering.

Ift. investeringer i bæredygtig forvaltning af ressourcer identificerer Kommissionen vand, energi, marine ressourcer (herunder oceaner), landbrug/fødevarer sikkerhed samt affald som vigtige områder. Desuden nævnes, at farligt affald og kemikalier stadig er et særligt bekymrende område, både nationalt og globalt.

Ift. etablering af de rette reguleringsmæssige og markedsmæssige betingelser peger Kommissionen på, at der er brug for yderligere indsats, herunder udfasning af miljøskadelige subsidier. Kommissionen understreger ligeledes behovet for mobilisering af betydelige finansielle ressourcer både fra private og offentlige til brug for en omstilling til grøn økonomi. Derudover lægges der vægt på behovet for udvikling af viden igennem forskning og uddannelse samt på en mere bæredygtig handelspolitik. Afslutningsvis anfører Kommissionen, at der er brug for bedre indikatorer der ikke alene fokuserer på BNP.

Ift. forbedring af de institutionelle rammer og privatsektorinvolvering peger Kommissionen på behovet for at udvikle den samlede bæredygtighedsforvaltning i FN systemet. Det anføres at FN bør tale med én stemme ift. bæredygtighedsspørgsmål, og at den eksisterende miljømæssige forvaltning

i FN er svag, fragmenteret og ikke tilstrækkelig. Kommissionen nævner ligeledes, at inddragelsen af ikke-statslige aktører har været utilstrækkelig. Der er i denne sammenhæng særligt brug for at inddrage virksomhederne i udviklingen mod en grøn økonomi.

Kommissionen angiver i meddelelsen de mulige elementer, som kan indgå i en beslutning på Rio+20. Dette indbefatter 1) en fælles samlet vision og en række mål, 2) En række handlinger på internationalt, regionalt og nationalt niveau med målsætninger og tidsrammer, som sammen udgør en grøn økonomi køreplan, 3) En 'toolbox' med forskellige politiske tilgange og cases, som kan bruges til opnå fælles vedtagne mål, 4) En mekanisme, som kan fremme og overvåge specifikke tiltag. Kommissionen foreslår, at der etableres nationale eller regionale strategier for en grøn økonomi. Disse planer skal bygge på eksisterende initiativer.

Derudover oplister Kommissionen en række mulige konkrete beslutninger på Rio+20 konferencen.

I udkastet til rådskonklusioner er der en generel støtte til indholdet i Kommissionens meddelelse og der fokuseres ligeledes på Rio+20 som en enestående mulighed for at sikre fornyet politisk vilje til at realisere bæredygtig udvikling. EU signalerer, at man vil spille en aktiv og konstruktiv rolle, samt at rådet støtter ideen om en fælles, langsigtet vision og en køreplan for en grøn økonomi. Derudover inviteres civilsamfundet herunder virksomheder til at tage aktivt del forberedelsen af Rio+20.

I forhold til grøn økonomi understreges vigtigheden af og potentialet i at forbedre ressourceeffektivitet for hele samfundet herunder også at tackle klimaudfordringen, forbedre biodiversiteten og økosystemer. I udkastet til konklusioner nævnes vand, landbrug og fødevarer sikkerhed, fornybare energikilder, hav og kemikalier samt økosystem tjenester som særligt vigtige fokusområder. Yderligere handling indenfor disse områder kan ske via partnerskaber, markedsbaserede instrumenter herunder fjernelse af miljøskadelige subsidier, regulering og de rigtige rammebetingelser samt tilvejebringelse af de nødvendige private og offentlige finansielle ressourcer.

I forlængelse af Kommissionens meddelelse, understreger rådskonklusionerne, at der er brug for bedre indikatorer - ikke alene fokuseret på BNP – til at måle fremskridt.

Hvad angår det institutionelle rammeværk for bæredygtig udvikling, ønsker EU overordnet en styrket international miljøforvaltning bl.a med henblik på at strømline multilaterale miljøaftaler. Ydermere understreger konklusionerne, at UNEP burde opgraderes til en FN-særorganisation for miljø.

Rådskonklusionerne konkluderer, at der er behov for nye og innovative finansieringskilder til implementeringen af bæredygtige udviklingspolitikker. I den forlængelse er udviklingsbistand stadig relevant som et opstartende element.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke udtalt sig om Rio+20.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da meddelelsen ikke indeholder forslag til EU regulering.

5. Konsekvenser for Danmark

Kommissionens meddelelse og udkast til rådskonklusioner har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark, men evt. senere initiativer som følge heraf kan være forbundet med væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

6. Høring

Notatet var på dagsordenen d. 21. september 2011 i hhv. Miljøspecialudvalget og i Klima- og energipolitisk specialudvalg hvor følgende blev fremført:

92-gruppen, bemærkede indledningsvis, at der var forståelse for den danske parlamentariske situation men at en hvilken som helst dansk regering burde være ambitiøs i forhold til Rio+20. Dette burde i højere grad afspejles i regeringens generelle holdning. Derudover fremførte 92-gruppen, at det colombianske forslag om globalt aftalte bæredygtighedsmålsætninger burde behandles mere eksplicit og at emnet finansiering, herunder erhvervslivets bidrag ville være særlig vigtig for EU at fokusere på. Det blev understreget, at ilandene fortsat har et stort ansvar for at gå forrest i forhold til bæredygtig udvikling. 92-gruppen mente desuden, at emnet vedrørende miljøskadelige subsidier burde være mere i centrum og at det ligeledes var vigtigt med inddragelse

af civilsamfundet. Derudover var 92-gruppen inde på, at de emner og sektorer, som der var fokus på i EU sammenhæng var grundlæggende fornuftige områder at fokusere på frem mod Rio+20. 92-gruppen efterlyste initiativer fra regeringen til aktiv inddragelse af civilsamfundet.

Landbrug & Fødevarer, var af den holdning, at Rio+20 var vigtig og at mange af de emner, der var på dagsordenen, netop skulle løftes globalt. Landbrug & Fødevarer mente desuden, at emnet arealanvendelse skulle indgå mere eksplicit, da der i sidste ende er begrænsning på den mængde areal, der er til rådighed for forskellige økonomiske og andre aktiviteter.

Greenpeace, var ligesom 92-gruppen fokuseret på finansieringsspørgsmålet og på emnet fødevarer-sikkerhed/landbrug som afgørende for Rio+20 konferencens succes og dermed også som fokusområder for det danske EU-formandskab.

WWF udtrykte, at Rio-processen og de internationale klimaforhandlinger som udgangspunkt bør holdes adskilt. WWF fandt, at rådskonklusionerne, således som de er beskrevet i den kommenterede dagsorden, er meget generelle, og at der mangler konkret stillingtagen bl.a. til udviklingsmål, som det tidligere er fremgået af svar på folketingsspørgsmål, at regeringen kunne støtte. WWF fandt også formuleringen om ”realistisk og omkostningseffektiv bæredygtig udvikling” problematisk.

Vedvarende Energi fandt det uklart, hvad regering vil med temaet om grøn økonomi.

7. Forhandlingsituationen

Der er generel enighed om, at EU skal spille en aktiv og konstruktiv rolle frem mod og under Rio+20. EU arbejder samlet set for, at man opnår enighed om en langsigtet vision for bæredygtig udvikling med en maksimal aktivering af markedet, virksomheder og civilsamfund samt en reform af FN's institutionelle rammer for bæredygtig udvikling og miljø. Der er også enighed blandt EU's medlemslande om, at rådskonklusionerne skal være korte og fokuserede.

8. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at meddelelsen og udkast til rådskonklusioner er første vigtige skridt i processen med at afklare dagsordenen for Rio+20 konferencen og EU's holdning hertil, og hilser som sådan meddelelse og udkast til rådskonklusioner velkommen. Regeringen støtter indholdet i udkast til rådskonklusionerne. Regeringens holdning til konkrete mål og handlinger i forbindelse med Rio+20

forhandlingerne skal nærmere afklares efterhånden som Rio+20 dagsordenen udformes, idet analyser, herunder af de eventuelle samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser, må lægges til grund, inden nærmere dansk holdning fastlægges.

Regeringen finder, at meddelelsen og udkast til rådskonklusioner generelt peger på relevante indsatsområder og sektorer, hvor der er et behov for at styrke den globale indsats for realistisk og omkostningseffektiv bæredygtig udvikling. Meddelelsen og udkast til rådskonklusioner er således en god basis for den videre proces.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 3

Formandskabets udkast til Rådets konklusioner i forbindelse med forberedelse af Basel konventionens 10. Partskonference (COP10) om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf (Cartagena, 17.-21. oktober 2011).

Rådskonklusioner

- Nyt notat

Resume

De vigtigste pointer fra Rådskonklusionerne, er at:

- *EU støtter en ny strategiplan, der skal sikre en effektiv implementering af konventionens bestemmelser. Rådskonklusionerne fremhæver vigtigheden af, at målene i strategiplanen skal være realistiske og målbare.*
- *EU støtter at få det vedtagne forbud mod eksport af farligt affald fra OECD-lande til ikke OECD-lande til at træde i kraft så hurtigt som muligt, samtidig med, at der arbejdes for yderligere tiltag for at beskytte sårbare lande.*
- *EU vurderer, at Hong Kong konventionen om sikker og miljørigtig ophugning af skibe umiddelbart tilvejebringer som minimum det samme niveau af kontrol og håndhævelse som Basel konventionen i forhold til skibe, der sendes til ophugning.*

1. Status

Det Polske formandskab fremsendte d.13. juli 2011 et udkast til Rådets konklusioner i forbindelse med forberedelse af Basel konventionens 10. partskonference. Forslaget er fremsendt fra Rådet til medlemsstaterne.

Forslaget blev behandlet i den internationale miljøarbejdsgruppe den 20. juli og den 7. -8. september 2011. Forslaget skal desuden behandles i miljøarbejdsgruppen den 13. september. På baggrund af disse forhandlinger, vil der blive fremsendt et revideret forslag til vedtagelse på Rådsmødet (Miljø) d. 10. oktober 2011.

Parallelt med dette forslag har Kommissionen fremsendt et forslag til Rådets afgørelse om den holdning, Kommissionen skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i forhandlingerne under Basel konventionens partsmøde (COP10) om kontrol med grænseoverskridende overførsel af farligt affald og bortskaffelse heraf.

Dette forslag har været forelagt EU specialudvalg vedrørende miljø i juli 2011.

2. Formål og indhold

Formålet med konklusionerne er at sikre et fælles grundlag for medlemsstaternes deltagelse i den forestående partskonference under Basel konventionen.

Basel konventionen trådte i kraft i 1992 og tæller nu 175 parter. I 1995 vedtog Basel konventionen tredje partskonference en ændring til konventionen, der forbyder eksport af farligt affald med henblik på slutdeponering og genanvendelse fra OECD-lande til ikke-OECD-lande (Baselforbuddet).

I forhold til dagsorden for partsmødet fremhæves i konklusionerne de mål, der bør opnås på bl.a. følgende emner:

a) Ny strategiplan (2012-2021)

Parterne til Basel konventionen vedtog for 10 år siden deres første strategiplan, der havde fokus på at sikre, at affald blev miljømæssigt forsvarligt behandlet. Denne strategiplan havde en 10 års ramme og som afløser, er der nu udarbejdet et udkast til en ”ny” strategiplan for perioden 2012-2021.

Den nye strategiplan har fokus på implementering af konventionen, for på den måde at forhindre ulovlig eksport af affald og sikre affaldets miljømæssige forsvarlige behandling.

Rådskonklusionerne fremhæver vigtigheden af en strategiplan, og af at målene i en sådan skal være realistiske og målbare. Det anbefales samtidig, at muligheden for finansiering af målene ses i sammenhæng med de anbefalinger til finansiering, som der er ved at blive udarbejdet i forbindelse med en tværgående proces på affalds og kemikalieområdet initieret af UNEP.

b) Forbuddet mod eksport af farligt affald fra OECD lande til ikke-OECD lande

På baggrund af, at forbuddet mod eksport af farligt affald fra OECD til ikke-OECD lande p.g.a. for få ratifikationer, fortsat ikke er trådt i kraft globalt, opfordrer EU alle dem, som ikke har ratificeret forbuddet til at få det gjort.

Foruden de manglende ratifikationer, er der desuden heller ikke opnået enighed blandt konventionens parter om, hvor mange ratifikationer, der reelt er behov for, for at forbuddet kan træde i kraft. Dette skyldes, at der ikke har kunnet opnås enighed om, hvorledes konventionens bestemmelse om kravene til ikrafttræden af ændringer til konventionen (artikel 17.5) skal fortolkes¹.

Schweiz og Indonesien har siden sidste partskonference initieret en række uformelle møder, hvor udvalgte lande har diskuteret sårbare landes udfordringer i forhold til import af farligt affald og eventuelle løsninger af de problemer, som kunne identificeres. Dette såkaldte lande-baserede initiativ (”country-lead-initiativ” – CLI) har resulteret i et to-strengt forslag. Den ene del foreslår en fortolkning af ikrafttrædelsesbestemmelsen, som er identisk med EU’s forslag til fortolkning (”fixed-target-model”). Den anden del foreslår en række initiativer, som bl.a. kan hjælpe udviklingslandene med at beskytte sig mod import af farligt affald fra andre udviklingslande. Det er således håbet, at enighed om ratifikationskravene vil betyde, at forbuddet snart kan træde i kraft globalt og dermed bringe nyt momentum til konventionen.

Rådskonklusionerne støtter dette to strengede forslag samlet i én ”pakke”.

c) Ophugning af skibe

Rådskonklusionerne understreger, at IMO’s Hong Kong konvention om sikker og miljørigtig ophugning af skibe tilvejebringer som ”minimum det samme niveau af kontrol og håndhævelse som Basel konventionen” i forhold til skibe, der sendes til ophugning. Det er den henstilling, parterne til Basel konventionen har givet videre til IMO, i forbindelse med at de opfordrede IMO til at udvikle

¹ 1 Der har dannet sig to skoler. Én skole, der går ind for den såkaldte ”fixed-target-model”, hvorefter der kræves, at et vist antal af de lande, der vedtog ændringen skal ratificere. Og en anden skole, der går ind for den såkaldte ”moving-target-model”, hvorefter der kræves at en vis andel af det til enhver tid værende antal parter skal ratificere. EU støtter ”fixed-target-model” – af juridiske og politiske grunde. Det er mest i overensstemmelse med ordlyden af artikel 17(5) og sikrer hurtigst global ikrafttræden af forbuddet.

en ny regulering på området. Parterne skal på partskonferencen træffe beslutning om der er opnået ”samme niveau”.

d) tekniske vejledninger

Der lægges i Rådskonklusionerne op til, at EU ser frem til, at en række tekniske vejledninger om kviksløv, dæk og forbrænding i cement-ovne bliver vedtaget på 10. partskonference. Derudover fremhæves behovet for den vejledning om elektronik affald, der er på vej også og som skal hjælpe brugerne med at bestemme, hvornår brugt elektronik er affald, og hvornår det er et produkt.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

5. Konsekvenser for Danmark

En vedtagelse af konklusionerne har hverken juridiske, økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark.

6. Høring

Rådskonklusionerne blev behandlet på miljøspecialudvalget den 21. september 2012. Der indkom ingen bemærkninger.

7. Forhandlingsituation

I de foreløbige forhandlinger har en række lande haft forslag til ændring af teksten. Der er efter behandlingen i den internationale miljøgruppe blevet opnået enighed om teksten, dog med to undtagelser. Dels – og vigtigst har enkelte lande et undersøgelsesforbehold i forhold til, at ordlyden vedrørende EU's position til ikrafttrædelsesbestemmelsen ikke bliver for ufleksibel. Dels – og mindre vigtigt – har Malta et mindre forbehold i forhold til en konkret formulering vedrørende opfordring til implementeringen af Hong Kong konventionen, idet de har udtrykt at de alene ønsker en opfordring til ratifikation og ikrafttræden.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

a) Ny strategiplan

Danmark støtter, at der bliver vedtaget en ny strategiplan, der kan være med til at sikre implementering af Basel konventionen, specielt i udviklingslandene.

b) Forbuddet mod eksport af farligt affald fra OECD til ikke-OECD lande

Danmark støtter, at der på den 10 partskonference vedtages en beslutning, som sikrer, at forbuddet træder i kraft så hurtigt som muligt. På trods af at ”Baselforbuddet” allerede er gældende i EU og derved sikrer, at EU's medlemslande ikke sender farligt affald til bortskaffelse eller nyttiggørelse i udviklingslande, er det vigtigt for Danmark, at forbuddet kommer til at gælde globalt.

c) Ophugning af skibe

Det er dansk holdning, at Hong Kong konventionen skal ratificeres hurtigst muligt, og at alle lande skal opfordres til at ratificere konventionen. Det er desuden dansk holdning, at Hong Kong konventionen umiddelbart tilvejebringer ”som minimum det samme niveau af kontrol og håndhævelse som Basel konventionen i forhold til skibe, der sendes til ophugning”. Danmark støtter

derfor, at der vedtages en beslutning, der sikre klare linjer for, hvornår skibe er omfattet af Hong Kong konventionen, og hvornår de er omfattet af Basel konventionen, således at området ikke dobbelt reguleres og således at implementeringen kan påbegyndes.

d) tekniske vejledninger

Danmark støtter en vedtagelse af vejledninger, som giver det bedst mulige beskyttelsesniveau.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Forslaget er ikke tidligere forelagt for Folketinget.